

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Slomškaricam v premišljevanje.

Poleg raznih klerikalno-demagogičkih fraz se čuje pri nas posebno mnogo-krat ona o »osvoboditvi« ženske po krščanstvu, katero baje čuva biser ženskega dostojanstva pred modernimi framasoni. Ker naše Štupce brčkone ne dobodo v roke del katoliških teologov, ki pišejo o ženi in njeni vrednosti zelo zanimivo in poučljivo, ker se v najnovejšem času zbira vedno več neizkušenih učiteljic okrog ljubljanskih ultramontanecv kot svojih zaščitnikov, naj navedem v »Narodu« najznačilnejše sodbe samih visokih cerkvenih glav o ženi, kakor jih je zbral in priobčil nedavno v dunajski »Die Zeit« grof Hoensbroech, znameniti bivši jezuit in pisatelj monumentalnega dela o papeštvu in njegovem socialnem pomenu. Ta mož je klerikalec izredno neprijeten, ker ima kot bivši jezuit vse zmožnosti in popolen vpogled v ves ustroj katoliške hierarhije, da more pisati kot avtoriteta o vprašanjih, tičočih se klerikalne »kulture«. Hoensbroech ne piše nikdar sovražno, nikdar ne učinkuje s frazami, njegova metoda je strogo znanstvena, kritična; odobruje vse, kar je odobravanja vredno, izrodke ultramontanstva nam kaže z zgodovinsko globokostjo in mirnostjo prepričevalno, ker pozna izborna vso zadevno literaturo. Grassmanu so očitali, da je falzifikator, ker je naredil par malenkostnih napak pri prevodu znanih moralnih nauk sv. Alfonza Liguorija. No, jezuit Hoensbroech zna dobro latinski, svoje trditve vse dokazuje z ogromnim dokazovalnim gradivom, da to gradivo govori samo zase prepričevalen jezik, brez pripomb pisateljevih. Taki možje so zelo, zelo — sitni!

Pisatelji spodaj sledečih citatov so: škofje, nadškofje, cerkveni očetje, jezuiti, dominikanci, učeni teologi, avguštinci, profesorji na vseučiliščih, katerih spisi so deloma najvažnejši, **odobreni po samem rimskem papežu**, ki je nezmotljiv. Imena sama so postranska, zato jih ne navajamo tukaj; kdor jih želi poznati, naj seže po Hoensbroechovem spisu.

Tukaj le najlepše stvari našim Slomškaricam v premišljevanje:

1. Božji nauk se je razširil tako-le: izšel je iz Boga v Krista, iz Krista v moža in iz moža v ženo. Narobe pa hudičev nauk: najprej v ženo, ki ima manj razumnosti od moža, iz žene v moža.

2. Žena je sladko zlo; možu uniči moči s svojim srkobnim ljubkovanjem. Kot hudičeve smeti (faex Satanae) pohaja, lepo oblečena, s poravnanimi lasmi, da ugonablja; očesca ima »pošminkana« (torej ne samo lica!). Nič ni škodljivejšega od ženske, z ničemer hudič več ljudi ne pogubi ko z žensko. Na tisoč načinov nas naskokuje, in mnogo ljudi pogubiti, ji je velik dobiček. Vse možne strasti podžiga ženska. Da vidiš v njo, gledal bi, koliko umazanosti tiči za belo kožo. Pastirji, brante črede pred volkuljami! Žena je smrt duši. Verujte, bratje, vsak oženjen človek je nesrečen. Ako ima grdo ženo, jo sovraži; ako je lepa, se boji zapeljivcev; ako je noseča, se boji, da otrok ni njegov. Ženska se ničesar ne straši, vse si upa, kar ji narekuje meseno poželjenje.

3. Žena je nezvesta, umazana, vredna okov; duševno je slabotna, nestalna, brezbožna in polna strupa. Ženska je hudobna kača, življenju opasna jama, premičen propad, vse požre, vse vara, vsem je skupna last; ženska je strahovita ponočna ptica, odprta vrata, pot, po katerem se čisto hodi.

4. Meseno poželjenje je ženski svojska lastnost. Od pete do temena ni nobenega mesta na ženski, ki bi ne bila hudičeva vrh, s katero lovi duše.

5. Ženske so polne lažnjivosti in zapeljuje moške v vse zločine. Mnogo pretkanosti porabijo, da zapeljuje moške v nečistost.

6. Ker znajo (seveda: ženske!) zelo pretkano premotiti moške in ker vedo iz izkušnje, da razgaljene prsi in še bolj njih dotikanje moške zelo lahko voljne stori, razgalijo tudi v sredi zimskega mraza svoje prsi moškim pogledom na ljubo. In ker valed brezbožnega poželjenja hite v pogubo in želijo biti predmet pohotljivosti, prezirajo mraz in sramežljivost

ter stiskajo boke, da prsi tembolj naraščajo; s temi grdimi sredstvi lovijo moške.

Dovolj teh rožic iz vrhov onih katoliških visokih in **najvišjih** glav, ki so žensko »osvobodili« iz poganke sužnosti in jo varujejo pred modernimi liberalnimi framasoni!

Ali bodo spregledale naše zaslepljenke, ki se tako radi sučejo v teh krogih, ki se **morajo brezpogojno** držati naukov in nazorov svojih kolegov, **merodajnih** pisateljev in učenjakov katoliških, absolviranih po rimskem papežu? Bodi luč!!!

Šolstvo v podrobni proračunski razpravi.

Pod utisom ponedeljkovih škandalov, veleizdajskih klicev in groženj, se je vršila v večerajnji seji podrobna proračunska razprava o visoko- in srednješolstvu. Ker pa je že znano, da pri nobenem predmetu ne vzkipijo s tako vehemenco narodna nasprotja kakor ravno pri šolskih vprašanjih, ko je treba dovoliti nasprotniku duševno orožje za tekmovalni boj, bila je zbornica tudi pri podrobni razpravi pripravljena na viharje.

Potem ko je bilo podanih več interpelacij ter se je budgetni provizorij v tretjem branju sprejel, povzame besedo naučni minister Hartel — že drugič pri debati o visokih šolah — ter priredi nekaj preludij k debati; svoj govor je završil z željo, naj bi se ustanovila na visokih šolah stolica za — lepo vedenje, ki naj bi pa tudi bila pristopna najširšim krogom.

Takoj za ministrom dobi besedo poslanec Plantan, ki začne svoj govor slovenski ter izjavi nemški, da je postavka »visokošolstvo« za Jugoslovane ne le zelo žalostna, temuč tudi zelo sramotilna, ker odidejo od potrebščin, ki se zastavijo za to postavko v proračun, popolnoma praznih rok. Iz izjav naučnega ministra smo povzeli žalostno dokazilo, da ne bi prišli nikdar do svoje jugoslovanske univerze, ako bi odločevali le ministri nazor. Jugoslovani bodo z vso odločnostjo od

države zahtevali, kar jim gre na podlagi § 19. državnega zakonika, kar je potrebno za gojenje njihovega jezika, tedaj v prvi vrsti lastno vseučilišče. Da more biti sedež tega vseučilišča edino le Ljubljana, za to govori med raznimi drugimi momenti tudi okoliščina, da je Ljubljana že imela popolno vseučilišče in medicinsko kirurško učilišče. Dijaki bi mogli tam s cenejšimi sredstvi dovršiti svoje študije, kakor pa v Gradcu in na Dunaju. Potreba vseučilišča se kaže tudi po tem, da sta vseučilišči v Gradcu in na Dunaju tako prenapolnjeni, da se vsled tega vspeh študij znatno ovira, da, skoraj onemogoča. Kar je bilo pravično in potrebno za Bukovino, tega tudi Jugoslovonom ni smeti odrekati. (Pritrjevanje pri Jugoslovanih.)

Posl. Skedl je zahteval ustanovitev medicinske fakultete na črnoviški univerzi ter povdarja nemško »Gemeinbürgschaft, na kar mu zakliče Choc: Vi niste Nemec, temuč renegat. Jugoslovani ste!

Posl. Žáček razpravlja o moravskem visokošolstvu ter očita Nemcem, da niso na strani onih, ki se bojujejo za človeško kulturo in napredek, temuč pri onih ki dušijo kulturo in napredek.

Pri glasovanju se sprejmejo vse točke glede češke in nemške tehnike v Brnu in sicer se dovoli izvenrednih potrebščin za češko tehniko 107.300 K za nemško pa 162.100 K. Tudi ostali paragrafi za visoke šole se sprejmejo.

V razpravo pride »srednje šolstvo«. Poročevalec grof Stürgkh. Posl. Berks razpravlja o celjski gimnaziji ter izjavi: »Slovenci zahtevajo, da se omogoči njihovi mladini, brez kratitve učnih uspehov in brez podaljšanja učne dobe, dovršiti gimnazijo tako, da zamorejo po zrelostnem izpitu svoje študije nadaljevati na slovenski univerzi. Mi nimamo nič proti temu, da se naša mladina nauči nemščine, zahtevamo pa, da se dalje izobrazuje v materinem jeziku«. Odgovarjajoč Stürgkhovemu predlogu, pravi: Vrhovni princip naučne uprave bi moral vedno biti stalnost. Z učilišči se ne dajo delati poskusi, z njimi se ne sme žogati. Govornik ne more umeti, da bi naj bila

LISTEK.

Ženska duša.

Govoril v »Ženskem društvu« dne 2. marca t. l. dr. Ivan Robida.

(Dalje.)

Zadržal sem se pa tudi radi tega še nekoliko dalj pri tej točki, ker se poznejše ljubezni ženske ločijo baš v nastalku in načinu svojega razvitka od tega prvega fiziološko-psihološkega pojava; ločijo pa se tudi moški ljubezni nasproti, kajti dočim ljubi v poznih letih žena s srcem in mož z očmi, je moški uprav v svojih prvih čuvstvih vseskozi idealist, kar se pozneje dá nekoliko težje trditi o njem.)

*) Sicer pa bodi omenjeno, da je ta duševni proces, razvijajoč se podzavedno (unterbewusst) na fiziološki podlagi nastopajoče pubertete, namreč »ljubezen«, še le nekaka kulturna pridobitev. V našem zmislu je prastari narodi še prav gotovo niso poznali, in v pesništvu Grkov in Rimljanov je v primeri s slovstvom modernih narodov jako skromno zastopana. A tudi divjaki naše dobe je ne poznajo; navzlic vsemu trudu niso mogli raziskovalci pri divjih narodih, kulturno še precej visoko stoječih, kot na pr. Indijancih, najti tudi ne ene erotične pesnice in našem zmislu.

Kdor trezno opazuje razvijajočo se devico, ne uide mu, da se poleg telesnih oblik, katere se od dne do dne lepše in krasnejše razvijajo, v tem času razvije tudi kaj značilno poželjenje po lepoti, ka tera dobi svoj zunanji izraz v lepotičenju, negovanju telesa in polti, veselju do zlata in lesketujočih se draguljev, do svile in baržuna, živih barv in na morda najnedolžnejši način: v uporabi cvetja. Čemu vse to? ali res samo radi tega, da bi se vrstnice jezile, da bi vzbujala zavist njim nasproti, in če je to, zakaj potem? Samo radi zavisti, samo radi glasu in priznanja lepote? Čemu pa bo lepota ženske ženski nasproti? Brezdvomno velja torej to vse — (in če se tega krasni spol zaveda ali ne, to namreč prav nič ne spremeni na tem povsodi javljajočem se dejstvu) — brezdvomno velja torej vse to lepotičenje, vse to zakrivanje lastnih napak in povečevanje od narave podanih lepôt samo moškemu spolu — kajti tukaj nastane dvojna konkurenca: prvič obrniti pozornost najboljšega moža med ostalimi moškimi na-se in to zopet med vsemi svoje vrste. Seveda so poleg telesne lepote tudi druga, skoro nič manj mogočna vabila in orožja moškemu svetu in svojim vrstni-

cam nasproti v rabi — in pričenši pri najnedolžnejši intrigi pa tja do bogate dote toliko in toliko tisočakov — vse sodi v to strujo, vse nadomešča pomankljaje na boljši ali slabši, sposobnejši ali manj pripravnejši način.

Občeznano je, da ta cvetna deviška doba, ta čas največje dražesti in lepote ženske ne trpi dolgo in da ni treba niti žalosti in skrbij, bede in siromaštva, katere bi provzročile, da zgine svežost iz lic, da postane koža manj svetla in manj napeta, da se prično gruditi in zgrezati kopneče oblike, ali z jedno besedo, da prične vsa ta lepota veneti. In veneti in izginjati počne najbolj potem, ko je izpolnila ženska svojo naravno nalogo in postala soproga in mati. Vprašanje sili na dan, zakaj se to ne zgodi prej, zakaj ne pozneje? Slučajno torej ni, upravičeno mora biti v naravnih zakonih. Zdi se mi, da ne bo odgovor težak in menda tudi ne napačen, če rečemo: ženska sedaj tudi več ne rabi niti ne dražesti, niti ne lepote, preskrbela si je že svojemu srečnemu možu in svojim otrokom očeta, obenem pa ima nekoga, da skrbi za domače ognjišče in življenske potrebe. Ako bi torej narava še posebej bila radodarna,

storila bi nekaj odveč; vemo pa, da obstoji zakon o gospodarstvu v naravi — z več kot v življenje najpotrebnejšimi dobrinami ni obdarovana nobena žival — mogočnemu levu bile bi lahkokrile peroti odveč, kakor ponosnemu orlu hitroskočne noge.

A kakor po svoji zunanjsčini, tako se v gotovem oziru pozna regresija tudi v duševnem življenju mnogoterih žensk, potem ko so se omožile. Vzlasti je videti to pri ženskah tako imenovanih nižjih slojev pa tja do priproste kmetice. Pri ženstvu, ki hodi v družbe, ki ni bilo vsled svoje socialne misere primorano gledati čim prej, da pride »pod streho«; katero tudi še potem občejuje več ali manj v svetu, ne sili to dejstvo toliko v oči. A pogledajte razne žene, katere so bile kot dekleta cvetoče, zabavne, prikupljive, sveže, o katerih se je celo govorilo, da so dovtipne in duhovite, kako pogosto propadejo v malo letih zakonskega življenja, Nemec pravi: »sie versimpeln«. Od vse nekdanje dražesti in prikupljivosti ni več sluha ni duha; zanemarjajo se popolnoma v kretanju in obleki; njihov okus postaja trivialen, vlačijo se kot sence krog ognjišča in zibelje, dolgočasne so kot de-

prisotnost kakih sto slovenskih dečkov in pet učiteljev kakšna nevarnost za baje nemško Celje. Nadalje dokazuje govornik, da ni v celi monarhiji takih razmer, kakor na Štajerskem, da ni Celje, pa tudi Maribor ne nemško mesto, temuč mešano. Slovenske gimnazijske razrede v Celju pač najbolj priporočujejo sijajni učni uspehi, ki jih je tudi dež. šolski svet laskavo priznal, kajti razredi so imeli 24 odličašev. Govornik priporoča vsled tega, da se znana Stürgkhova resolucija zavrže. Seja se danes nadaljuje.

V Ljubljani, 20. marca. Državni zbor.

Seja dne 18. marca. Pred sejo so interpelirali poslaci Berks, Robič in tovariši pravosodnega ministra zaradi imenovanja slovenščine nezmožnih sodnih uradnikov na Spodnjem Štajerskem. K razpravi »budgetni provizorij« so govorili Kuber, Schönerer in Rieger, na kar se je debata zaključila ter sta se izbrala glavna govornika Kramář in Hortis. Schönererjev govor je obudil splošno ogorčenje, ko je začel kričati: »Heil den Hohenzollern!« Slovenski, posebno češki poslanci, so hrupno ugovarjali ter zahtevali od predsednika, da izdajalca ukori. Po zasluženju ga je zavračal posl. Kramář, ki graja tudi predsednika, ker ni hotel ukoriti Schönererja. Tudi poslanec Derschatta rahlo graja Schönererjevo preveliko odkritosrčnost (!) ter izjavi, da se ne more ž njim popolnoma strinjati. Ko so še govorili Funke, Hauch, Berger in Stein, se razprava prekine.

Vojna v Južni Afriki.

Maršal lord Wolseley se je tako naglo vkrcal na »Walmer Eastle«, da so celo v londonskem vojnem uradu šele naknadno izvedeli, da se je že odpeljal. Wolseley je bil že od prvega početka proti vojni v Južni Afriki ter je, kot poznavatelj ondornih razmer, odločno odsvetoval, da bi se napovedala vojna Burom! Sedaj se kaže, da je imel prav. Ker je kraljev zaputnik in prijatelj ter je bil poslan na tuje dvore sporočiti Edvardov nastop vladanja, se govori, da ga je poslal kralj proti volji angleške vlade v Južno Afriko. Baje ima naročilo, da napravi pri armadi red ali pa da sklene mir. Oficialno pa se poroča, da je odpotoval tja le radi slabega zdravja. Vsekakor se nadejajo v Londonu velikih posledic Wolseleyevega potovanja. Lord Roberts pa je potolažil Angleže z zagotovitvijo, da ni sedaj še nič vzroka obupavati in da tudi zadnji boji vojne ne podaljšajo. Radi poslednjih porazov londonski vojni urad še danes ne more navesti popolnega izkaza izgub, ker so Buri zaplenili tudi vse akte. »War Office« javlja, da so Buri v poslednjih mesecih vzeli Angležem 24 topov, s katerimi rušijo sedaj stražnice. Buri so zaplenili tudi dva tovorna vlaka v severnozahodni Kaplandiji. Tam ima Maritz 1500—2400 mož. V Natalu se je zopet pojavil oddelek Burov ter stoji ob gorenji Tugeli. Garnizija v Ladysmithu je alarmirana. Botha stoji s 700 možmi vshodno Vryheida. Hamiltonove čete ga zasledujejo.

ževni dan v jeseni, in govornica vrti se jim kvečjemu krog svojih »posebno nadarjenih« otrok in hudobnih, tatinskih, nesramnih in kaj vem še vse, kakih poslov.) Imel sem večkrat priliko opazovati brhka in živahna kmetska dekleta, katera so delala nič manj težko pred zakonom, kakor po poroki, katerih materialne in rodbinske razmere so bile še prilično dobre imenovati — in kaj je postalo v malo letih iz njih? Otopele, zanemarjene, umazane in godrnjave sem jih zopet našel, in skoro ne bi verjel, da so to isti deklički, ki so pred nekaj leti razgrevali na najhujši način vaškim fantom ognjevita njihova srca in vročo njihovo kri!

Ako pa takim pojavom ni najti uzroka, tehtne izpreminjave v zunanosti, iskati jo moramo v človeku samem, in zato je tudi sklep opravičen, da se spremeni duševno življenje ženske v opisanem zmislu, kadar izgine fiziološki pomen in namen lepote in njena v naravi utemeljena potreba.

Ako pa se je spremenilo duševno

*) Tudi to spreminjavo je opazilo ljudstvo, katero izjavlja časih prav odkritosrčno svojo sodbo, meneč: »e, tej ni vsega tega več treba.«

Schalk Burgher in burska vlada sta severno železniške proge v Delagoo. Steijn in Dewet sta zahodno glavne proge v Oranju in se mislita pridružiti Delareyu. Angleške kolone med Frankfortom in Heilbronu začno operacije. V Londonu priznavajo, da bo trajala vojna še preko zime in morda še preko pomladi, torej vsaj še eno leto.

Vstaja na Kitajskem.

Še niso definitivno dognane odškodnine za »posredovanje« pri zadnjih krvavih Kitajskih uporih, ko prihajajo iz »pomirjen« Kine poročila o novih vstajah. Vstaja se rapidno širi po pokrajinah Kvangsi, Kvangtung in Juang. General Ma, ki je prišel s četami iz Cantona, je že imel bitko z vstaši pri Fang-Čengu. Bitka je trajala dva dni ter je bil končno general Ma prisiljen se umakniti. Vstaši so vzeli Fang-Čeng ter si tam napravili glavni tabor, Mandarine so ali pomorili ali ujeli ter mesto oplenili. Strah pred vstaši je splošen ter so zaprte vse trgovine. Generala Su in Ma, ki čakata na pomoč, so vstaši razdvojili ter zasedli med njima vse prehode. Mnogo cesarskih vojakov se pridružuje vstašem, da zamorejo pleniti ter si priboriti večje plače. Vstaše vodi Hung-Ming, sorodnik Hung-Su-Čvena, ki je vodil takozvano Taiping-vstajo.

Najnovejše politične vesti.

Za praško obrtno zbornico je izvoljenih 32 čeških in 16 nemških odbornikov. — Proti Schönererju se priredi v nedeljo v Homotovu velik vse-nemški shod, da se ustanovi nova vse-nemška stranka. — Princ Henrik se je vrnil iz Amerike, ter ga je cesar Viljem v Cuxhafenu pričakal. — Proti nase-ljevanju Čehov in Poljakov se je ustanovil v Draždanah posebni komité. — Odkritju spomenika carju-osvoboditelju v Sofiji bodeta prisostovala tudi srbski kralj in črnogorski knez. — Zaradi ruskih dijaških nemirov je obsodil peterburški mestni poveljnik 87 dijakov v trimesečni zapor. Zaprtih pa je tudi 21 častnikov, ki so izjavili, da ne bodo pustili na dijake streljati. — Demisija srbskega ministrstva. Ministrstvo Vučevića je podalo odstavko zaradi nesporazumljenja s skupščino. — Izgon slovenskih dijakov iz Nemčije. Izišla je vladna naredba, ki prepoveduje slovenskim dijakom iz Avstrije študiranje v Poznanju in Šleziji. Izključili in izgnali so 650 dijakov. — Med Italijo in Francosko se je baje sklenil tajni dogovor, vsled katerega baje posodi Francoska Italiji 500 milijonov frankov kot finančno podporo za okupacijo Tripolija. — 35.000 turških vojakov je odpot-slanih v Macedonijo in Albanijo.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 20. marca.

Predvčerajšnji seji je predsedoval župan Hribar. Za zapisničarja sta bila določena obč. svet. Majaron in Senekovič. Gospod Fajdiga je storil obljubo kot novoizvoljeni meščan mesta Ljubljane. Gospod Belič je vsled hude bolezni bil zadržan to storiti.

življenje ženske v namenu dobiti za-se in svojim otrokom skrbnika in rednika, moralo se je spremeniti tudi v napogled novemu pojavu, novi nalogi njeni kot materi. To bi lahko deducirali že samo teoretiški, če bi nas tudi ne učilo vsakdanje življenje, da se z materinstvom ženska duša spremeni. In spremeni se v dveh ozirih: svojemu možu nasproti, v katerem ne vidi prav nič več ljubimca, ampak samo očeta svojega otroka, in spremeni se ostalemu svetu nasproti, kateri ji postane faktično toliko vreden, kolikor more prinašati blaginjo deci njeni. Skozi ta vozle vrvé zavedno ali podzavedno vse njene misli: če solnce sije, ne sije radi polja, niti ne radi izletnikov in hribolazcev, ampak sije zato, da se lahko igra njen otrok pod milim nebom; in če se prikaže mavrica v oblakih, zdi se ji to potrebno, da se divi in raduje dete njeno na njej. Vsak dogodljaj, vsak pojav, ki bi utegnil zadeti interes njenega otroka, naj bo še toliko opravičen ali potreben, zdi se ji nečuvena krivica; vsaka krivica pa, če je otroku na korist, pa če že ni ovržena, kot taka, pa saj odpustljiva.

(Dalje prih.)

Obč. svet. dr. Majaron je poročal v imenu personalnega in pravnega odseka o spremembi nekaterih določb pravil in poslovnika »Mestne hranilnice ljubljanske«. Občinski svet je sprejel vse od odseka priporočene spremembe brez debate. Deloma so te spremembe bolj formalnega značaja, deloma v poznejših §§ le posledice sprememb v začetku. Večje važnosti je n. pr. novi § 7., ki se glasi: »Vsaka vloga, ki ne znaša manj kakor 1 K, je dopuščena.« — V § 25. je novo izrečeno, da sme posojilnica posojati denar tudi državi in ga tudi lahko nalaga v bankah na tekoči račun. — § 29. določa, da se članom uprave ne pusti udeležba pri drugih posojilnicah in konkurenčnih zavodih. Na enak način se je predručilo razne zastarele točke poslovnika in tudi te spremembe je obč. svet brez debate sprejel.

Obč. svet. dr. Starč je poročal o letošnjih dopolnilnih volitvah v občinski svet. Vsled preteka funkcijske dobe, izstopa in smrti bo treba voliti v III. razredu 5, v II. razredu 3 in v I. razredu zopet 3 občinske svetnike. Poročevalec je predlagal, naj se določi zopet »Mestni dom« za volišče in naj se vrše volitve od 23.—25. aprila od 8. ure dopoldne do 1. ure popoldne. Sprejeto. Volilo se bo v dveh skupinah po začetnih črkah imena.

Občinski svet. Kozak je predlagal v imenu šol. odseka, naj se gđ. hospitantki na II. mestnem otroškem vrtcu Anici Gorupovi dovoli od 1. sušca mesečno na grado 40 K.

Obč. svet. Šubic je predlagal, naj se prošnjo »Kranjske trgovske in obrtne zbornice« v tem smislu reši, da se v principu podpora za bodočo višjo trgovsko šolo dovoli, da se pa velikost te podpore šele po uresničenju omenjene šole določi. Poleg tega se je izrekla želja, naj bi se ta šola združila z že obstoječo obrtno šolo. Sprejeto.

Obč. svet. Grošelj je predlagal v imenu odseka glede na prošnjo šolskega vodstva na šoli na Barju za uživetvorenje opoludanske kuhinje za uboge učence, naj se tej prošnji ne ustreže, ker izda občina v ta namen itak dovolj. Sprejeto.

Obč. svet. Šubic je poročal o novi napravi telovadnega orodja v osemrazredni dekliški šoli pri sv. Jakobu, o napravi raznih kopeljskih potrebščin in predlagal, naj se te naprave v skupnem znesku 2827 K dovoli. Predlog se sprejme.

Obč. svet. Dimnik predlaga, naj se vzame na znanje poročilo o porabi dotacije za modelirski kurz na c. kr. višji realki pro 1901, o porabi drugih dotacij na isti šoli ter na »cesarja Franca Josipa I. mestni višji dekliški šoli pro 1902. Sprejeto.

Obč. svet. dr. Starč predlaga absolutorij glede poročila regulacijskega odseka o zadevi ponudbe komende nemškega viteškega reda v Ljubljani, koja se tiče nakupa javnega sveta na Cojzovi in Emonski cesti. Sprejeto.

S tem zaključil župan Hribar javno sejo in otvoril tajno sejo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. marca.

— **Osebnosti.** Deželni predsednik baron Hein je šel za nekaj časa na Tirolsko. — Notar v Bovecu gosp. dr. Karol Mosetig je premeščen v Gradiško, notar v Gradiški g. Rudolf Stark pa v Koper.

— **K volitvam v »Trgovsko in obrtno zbornico«.** Vsled želje gospodov volilcev postavil je »Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke« gospoda Ivana Špaleka, inženerja in tovarnarja v Kamniku, za kandidata v prvi kategoriji obrtnega odseka. Nanj naj se zatorej blagovolijo združiti glasovi narodnih volilcev.

— **Klerikalci in volitve v trgovinsko in obrtno zbornico.** Z vseh strani dežele nam dohajajo poročila o nasilni agitaciji, ki so jo razvili klerikalci. Pobrali so pri mnogih volilcih glasovnice in legitimacije. Zlasti so se vrgli na kategorijo: mala trgovina in na srednjo in malo obrtnijo. Za obrtno kategorijo so postavili klerikalci naslednje kandidate: Appe Ivan, pečarski mojster v Kandiji; Dogan Ivan, mizar v Ljubljani; Kalan Luka, čevljar v Ljubljani; Počkaj Matija, usnjar na Vrhniki; Pečnik Ivan, krčmar in župan v Stožcah; Polak Karol, tovarnar v Ljubljani; Rebolj Lovro, krojaški mojster v Kranju; Rovšek Andrej, kipar v Ljubljani; Vrhovec Fran, kovač v Ljubljani.

— **Agitacija v spovednici.** Neki železniški čuvaj iz Istre je bil danes zjutraj pri ljubljanskih frančiškanih pri spovedi. Padel je v roke nekemu patru Sigmundu, ki je železničarja začel takoj pestiti, je-li čita »Narod«. Ko je mož pri-

znal, da čita »Narod«, se je pater Žiga silno razgrel in začel v moža siliti, naj obljubi, da ne bo več »Naroda« čital, in da naj rajši bere »Slovenca«. Toda železničar je kot značajan in razumen mož patru Žigi brez ovinkov povedal: »Bral sem »Narod« doslej in ga bom tudi še naprej. Zakaj bi bral ravno to, kar Vi hočete?« Pater Žiga je vprašal, če se je prišel mož norčevati v spovednico? Odgovor je bil: Nisem se prišel norčevati. Prišel sem se izpovedati svojih grehov, ne pa politizirati. Mož je potem patra Žigo pustil in šel v drugo cerkev, kjer je vse v redu opravil. Ko je mož pri frančiškanih čakal, da je prišel na vrsto, je videl, da je odšlo veliko oseb, ki niso dobile odveze. Menda so vsi imeli »smrtni greh«, da berejo »Narod«. Ta železničar naj bo vzgled vsem, ki imajo kaj časti in kaj moštva in katerim ni po volji, da razni duhovniki spovednice zlorabljajo v umazane namene ali da v spovednici agitirajo za zavrženi klerikalizem. Duhovnik, ki v spovednici agitira, ni vreden, da je duhovnik. Kdor je res kristjan, naj se takemu počenjanju odločno zoperstavi. — Dohajajo nam tudi pritožbe, s kakimi svinjarijami nekateri duhovniki tudi sedaj pri velikonočni spovedi nadlegujejo žene in tudi nedorasla 15letna dekletca; izprašujejo za stvari, o katerih bi se še kaka stara rufianka sramovala govoriti. Svarimo stariše prav odločno, naj nepokvarjenih deklet ne puščajo k spovedi, vsaj ne k takim božjim namestnikom.

— **Vseučiliški sestanek** bo v ponedeljek, dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilniških prostorih »Narodnega doma«.

Iz seje ces. kr. mestnega šolskega sveta dne 17. marca t. l.

Prošnja nekega mestnega učitelja se je priporočilno odstopila ces. kr. deželnemu šolskemu svetu, prošnja treh učiteljev za nagrado pa odklonila. Urnik za šolsko kopanje na mestni dekliški osemrazrednici se je odobril. Izključitev dveh učencev s I. mestne deške petrazrednice se je potrdila, toda s tem pridržkom, da se obenem pridelita kakšni drugi mestni deški petrazrednici. Poročilo o zdravstvenih razmerah na III. deški mestni petrazrednici se odstopi občinskemu svetu, da odstrani po možnosti različne nedostatke. Učitelju Avgustu Kleču se prizna IV. starostna doklada.

— **Učiteljske premembe.** Nadučitelj na Trati gosp. Anton Požar je premeščen v Mirnopolje. Stalno so nameščene na dosedanjih svojih mestih gđ. Marija Vider v Loškem potoku, Gabrijela pl. Lukanc v Šiški in gg. Fr. Erker v Črmošnjicah ter A. Lenarčič v Št. Vidu nad Ljubljano. Učitelj v Mošnjah g. Julij Slapšak je imenovan nadučiteljem v Konjicah, gđ. Ernestina Rekar je premeščena iz Št. Ruperta v Krško, g. Stipko Jelenec v Dvoru pa je imenovan nadučiteljem istotam.

— **O A. Ažbetu,** slovenskem slikarju in učitelju slikarstva v Monakovem, je prinesla »Agramer Ztg.« v šte. 63 podlistek.

— **Repertoire slovenskega gledališča.** Jutri, v petek je zadnja operna predstava, in sicer se poje velika Rossinijeva opera v 4 dejanjih »Viljem Tell«. Naslovno vlogo poje baritonist zagrebške opere g. Bogdan pl. Vulaković, ki je dosegel prav te dni v Zagrebu z njo največji umetniški uspeh. G. pl. Vulaković, fin in eleganten pevec, prištevajo to vlogo med svoje najboljše, ter ga je zagrebška kritika tudi v »Tellu« soglasno najlaskavejše pohvalila. Z jutrišnjo predstavo se poslove od naše publike vsi člani opere ter nastopijo zadnjič gosp. Olaszewski, g. Vašiček, g. Wildner, gđ. Romanova, gđ. Nošmi, gđ. Ševčíkova in drugi. Tudi letos je opera mnogo delovala, saj so se pele novitete: »Židinja«, »Stradella«, »Favoritinja«, »Smiljana« in »Tell«; izmed starejšega repertoarja pa: »Tannhäuser«, »Carmen«, »Pagliacci«, »Traviata«, »Rigoletto« in »Zrinjski«. — V nedeljo bosta dve predstavi: popoldne ob 1/4. ob znižanih cenah Detelova komedija »Učenjak«, zvečer senzacionalna noviteta, Brieuxova drama »Rdeči talar«.

— **Veliki štrkljavec semenj,** katerega sta priredili združeni podružnici šenklaško-frančiškanska in šent-

jakobsko-trnovska na korist družbi sv. Cirila in Metoda sinoči v Sokolski dvorani »Narodnega doma«, se je obnesel docela, dasiravno ni bilo običajne gnječe. Pevsko društvo »Slavec« je zapelo nekaj zborov, meščanska godba je marljivo svirala, potujoči glumači s svojo godbo pa so uprizorili viteško tragedijo in opero »Tiburcio in Žužalina ali Kažipot previdnosti ali Čudovite posledice tuge in jada«. Ta jako žalostna igra je polna »kimljevega duha«, ki povzroča najtragičnejše prizore komičnega učinka, in pretresljivih zborov za kulisami. Vpizorila se je po načinu »Ueberbretla«. Menažerija pa je bila bogata najzanimivejših zooloških abnormitet in je privabila mnogo gledalcev. Gospice v finih kmetijskih toaletah so marljivo prodajale srečke, ki so srečnikom donosale prav lepe in dragocene dobitke, nesrečniki pa so bili tudi zadovoljni s prijaznim nasmehljajem požrtvovalnih krasotic. Razen srečk so se prodajali tudi šopki, ki so bili sicer dragi, a kronice so vendarle mnogobrojno padale v koške vabljivo dražestnih cvetličaric. Nekaj novega so bili okusni štruklji, katerih je našel marsikdo pravcato krono! Štruklji so se zato seveda razprodajali jadrno. Pod galerijo so bili postavljeni »štanti«, v katerih so gospice prodajale kolačke in medarske izdelke, pomaranče, igrače, različne pijače, šopke, jestvine mesne in testene, vino v buteljkah in šampanjec. Največjo konkurenco pa sta napravili tem kramaricam in tudi kramarjem dve strašno jezikavi in resolutni branjavi s kruhom in pomarančami pod velikansko belo »marelo« in v običajnih zabojih. Okoli njiju je bila vedno opasna gnječa, in kupčija je šla izvrstno. Veselica je bila prav animirana in občinstvo dobre volje. Dvorana je bila okrašena z zelenjem in z zastavami.

— **70letnica.** Dne 6. aprila boče praznovati načelnik zveze gasilnih društev na Kranjskem, gospod Franc Doberlet, svojo 70letnico. Gospod Doberlet je pravi ustanovitelj gasilstva v naši deželi, njegovo ime ni samo v naši domovini, ampak tudi daleč preko njenih mej v gasilstvu dobro znano, in zato so sklenili gasilci, praznovati njegovo 70letnico na slovesen način. Določen je sledeči spored: Dne 5. aprila serenada ljubljanskega in sosednjih gasilnih društev. Po serenadi skupni sestanek in koncert v »Mestnem domu«. Dne 6. ob 8. uri zjutraj sv. maša, ob 10. uri slavnostna seja zavezinega odbora in izročitev častne diplome gospodu Doberletu. Povodom slavnosti izide »Gasilec« v slavnostni obliki. Prijave za udeležbo je gotovo do 25. marca načelnikovemu namestniku doposlati.

— **Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev v Ljubljani** je imela pretekli terek, 18. marca t. l. v gostilniških prostorih »Pri avstrijskem cesarju« svoj redni zadržni zbor, kojega se je udeležilo okoli 20 članov. Istega je otvoril načelnik g. Iv. Tosti, pozdravil navzoče ter predstavil obrtnega komisarja gospoda magistratnega svetnika Ivana Šeška. V svojem nagovoru je načelnik na to, glede na maloštevilno udeležbo, povdarjal, kako malo se zadržni člani zanimajo za stvar in brigajo za svoje koristi; pač pa poznajo zadrugo le tedaj, kadar od nje kaj — zahtevajo. To priča, da ne vedo ceniti organizacije. Pri obstoječem obrtnem zakonu zadruga tudi to leto nima pokazati Bog ve kakšnih uspehov, ko se pa pri tem zakonu izvrše potrebne spremembe, bodo tudi vspehi zadruga ugodnejši. — Poročilo o odborovem delovanju je povzeti, da je štela v preteklem letu zadruga 323 članov, od teh je bilo lastnikov koncesij okoli 240; umrlo je med letom 7 članov (v znak sožalja vstanejo navzoči raz svoje sedeže). — Odboru je došlo v tej dobi 145 vlog, katere je v svojih 12 sejah rešil. — Računski zaključek izkazuje za preteklo leto 807—K dohodkov in 654-19 K stroškov, torej 152-81 K prebitka; zadržno premoženje znaša 1459-57 K, ki je plodonosno naloženo v hranilnici. — Pri dopolnilni volitvi bili so na to v odbor voljeni gospodje in sicer: Fr. Pock načelnikom, Friderik Novak njegovim namestnikom, J. Dachs, F. Stepic, J. Vospernig in Kenda odborniki, kot namestnik pa J. Jamnik. — Na povabilo obrtne zveze sklene občni zbor na predlog g. Pocka, da pristopi zadruga svoječasno kot član

»Zvezi kranjskih zadrug«, ko se le-ta ustanovi ter bo zadruga tedaj tudi določila svoje zastopnike. Ta pristop poročal je tudi g. obrtni komisar, pripominjši, da bo imela zadruga v »Zvezi« obilo zaslonbe in dosegla mnogo praktičnih uspehov. Zatem je prišla na razgovor ustanovitev zadržne bolniške blagajne in se je na predlog gosp. Pocka sklenilo, da se imajo takoj zopet potrebni koraki za uresničenje te namere storiti. Vstanoviti je pa seveda v prvi vrsti blagajno za gospodarje (krčmarje, kavarnarje in ostale), zatem stoprav ono za uslužbenice pri teh obrtnih. — VII. točka dnevnega reda: poročilo Jos. Mačka glede naložitve zadržnega premoženja prevzel je vsled odsotnosti poročevalca načelnik g. Tosti, ter omenil, da je poročevalec imel na misli porabiti del premoženja za nakup delnic tovarne za sodovico. Vsled pojasnila g. obrtnega komisarja, da bi tako nalaganje — ker ni pupilarno varno, kakor zahteva zakon, — ne bilo priporočati, — je razprava o tem predmetu odpadla. — Na to je g. načelnik Iv. Tosti prebral vabilo začasnega odbora za ustanovitev »Društvene mestne godbe« za prišpevek, to zadevo obrazložil ter občnemu zboru priporočal votiranje primernega prišpevka. G. Bergant junior predlaga z ozirom na to, da se gre tu za neznaten znesek, stvari sami pa bo mnogo pomagano, in glede na to da se na zunaj pokazemo za kulturne svrhe bolj požrtvovalne, — občni zbor skleni prispevati s 40 K na leto. Temu predlogu se protivita gg. Fr. Pock in Dachs, rekoč, da zadruga in gostilničarji od te godbe ne bi imeli nobene koristi, ker ni tako »fein« kot vojaška — češ »za nas je tudi harmonika dobra« in se tudi vzdržala ne bo, ko je niti mestna občina in močnejši faktorji vzdržati niso mogli, — zbog tega ostane predlog g. Berganta v manjšini. — Po kratkih razgovorih, v katere so posegli g. Kramar, Zabukovec, Petrič in načelnik, je zadnji zahvalil se odhajajočemu gosp. svetniku Šešku za prisostvanje in trudoljubiva pojasnila in dobrohotne nasvete ter pozval navzoče v znak hvaležnosti vstati raz sedeže (kar se z živahnimi »dobro klici« zgodi), in zaključil na to ta zadržni zbor.

— **Z vlaka skočil.** Fran Miklič iz Doba je bil 15. t. m. popolnoma pijan. V Zatičini se je spravil na vlak, in sicer v kupé II. razreda. Ko ga je sprevodnik radi tega prijel, je Miklič mej vožnjo skočil iz kupeja in padel po nasipu v jarek. Pri tem si je zlomil nogo in se tudi na obrazu poškodoval.

— **Nameravani atentati?** V oficioznih listih čitamo, da so prišla oblastva na sled nekaki »zaroti«, ki ima namen razstreliti z dinamitom vojni ladiji »Arpad« in »Habsburg« v Pulju ali celo še kaj več ladij. V Trstu je bilo baje ukradenega mnogo dinamita, ki se hoče v ta namen porabiti in so bile v Pulju napravljene pri vojnih ladjah varnostne priprave. Da, da, avstrijska policija še kaj zasledi!

— **Obsojen radi častikraje.** Župnik Šegula v Mariboru, urednik klerikalne »Südsteirische Presse«, je bil v ponedeljek obsojen na dva meseca zapora, poostrenega s postom vsakih 14 dni, in sicer radi razžaljenja na časti. Tožili to ga trije ptujski nemškutarji.

— **Ropar.** V Ljubnem na Gornjem Štajerskem so zaprli 25letnega rudarja Fr. Škerjanca, doma iz Spodnje Šiške pri Ljubljani, ki je oropal ponoči na cesti nekega Brandstätterja za 20 K.

— **Zaradi pustošenja plinovih svetilk** ob priliki tržaških izgrediv sta bila obsojena dva delavca, eden na 2½ leta, drugi na 11 mesecev ječe.

— **Mejnarodna panorama.** Prihodnji teden bo razstavljen cesarski grad na Dunaju Schönbrunn z imenitnim svojim zverinjakom in nekaj slik bo s potovanja po južni železnici in sicer najzanimivejši del, namreč Semering. Zadržne tri dni Velikega tedna bo panorama zatvorena, in to je najbrže zmotilo »Slovenski List«, ko je poročal v zadnji številki, da panorama kmalu odide iz Ljubljane. Ravnateljstvo panorame o tem ničesar ne vé, nasprotno hoče iti na roko tudi podjetnikom po drugih kranjskih mestih, ki bi hoteli doma ustanoviti filiale.

— **V Ameriko se je odpeljalo v terek zvečer** z južnega kolodvora 219 oseb.

Policija je prišla jednega fanta, ki jo je hotel popihati v Ameriko v namenu, da bi se odtegnil vojaški dolžnosti. Fant je imel denar zahtit v suknji in pod pazduho, v klobuku pa je imel listek, na katerem so bile večje postaje do Havra napisane narobe in so se le lahko brale, če se je listek obrnil proti luči. Iznajdljivi so izsegljenci, da je včasih res treba premetenosti, da se jih vjame.

— **Z rešilnim vozom** so prepegljali v deželno bolnico konjederčevo deklo, katero je druga dekla tako stepla, da je na cesti obležala.

— **Nogo zlomil si je** včeraj dopoludne v mestni ubožnici mestni ubožec Josip Havn, kateri se ga je bil napil in je v pijanosti na hodniku izpodrsnil in padel.

— **Najnovejše novice.** Detemorilka v brzovlaku. Med vožnjo iz Verone v Monakovo je porodila neznana dama ter vrgla blizu Tržiča otroka na tir. Detemorilko so v Franzensfesti v istem vlaku aretirali. — Kossuthov sorodnik-slep ar. Ravnatelj zavarovalne družbe »Transsilvania« v Požunu je zginil po večjem poneverjenju. — Odpuščeni katehet. Praški mestni svet je odpustil kateheta češke nadaljevalne šole dr. Vratnega, ki je imenoval v šoli potovanje češke deputacije k Hugovi slavnosti v Paris — »lumparijo mestnega sveta«. — Vohun polkovnik Grimm je dobival od pruske vlade 12.000 mark letne nagrade za svoje tajno »službovanje«. — General grof Waldersee, bivši vrhovni poveljnik evropske vojne na Kitajskem, bo obhajal 8. aprila t. l. 70 letni rojstni dan ter pride ta dan baje tudi nemški cesar nalašč v Hanover. — 119 bivših jezuitskih zavodov bo pustilo v kratkem francosko civilno sodišče zapečatiti. — Preveč denarja imajo v Indiji. Proračun za l. 1902—1903 izkazuje 838.000 funtov št. prebitka, dočim jim je preostalo v pretečenem letu celo 4.673.000 f. št. — Most se je podrl v Centi, ki je vezal čez Tiso Komitata Bacs-Bodrog in Torontal. Porušil se je tudi prometni parnik. — Potres so čutili 18. t. m. v Bacs-Földvaru na Ogrskem. — Sinahon ustretil je 74letni vpo-kojeni čuvaj v Berolinu Freund. 22 letna žena njegovega sina, pri katerem je stanoval, se mu ni hotela udati, zato je ustrelil najprej njo, potem pa še samega sebe. — 500.000 revežev bo dobilo hrane na dan kronanja angleškega kralja Edvarda. Tako je kraljeva želja. Stroški za to so proračunjeni na 30.000 funt. šter.

— **Pasji bič in revolver v avstrijskem parlamentu.** Predvčerajšnjim je prišlo med nemškim poslancem Steinom in Čehom Dykom do skrajno ostrih spopadov. Posledica temu je bila, da je prinesel Stein v terek v zbornico pasji bič. Dyk pa si je najel korenjaškega postreščka z gorjačo in »bokserjem«, ki ga spremlja v zbornico in iz nje. Vrhutega pa si je poslal še po revolver.

— **Kraljica Jelena.** Kakor ve poročati »Hlas Národa«, bo prišla v majniku kraljica Jelena incognito na Dunaj k poroki svojega brata princa Mirka z gospodično Konstantinovičev. Tudi srbska eks-kraljica Natalija, botra nevestina, bo baje prisotstvovala.

— **Zopet eden.** V francoskem departementu Bouches-du-Rhone je onečastil brat Agape Nastorg, ki je prišel preteklega leta avgusta meseca tja, v dveh dneh 12 šolskih otrok. Potem je zbežal v Švico; pred kratkem pa se vrnil zopet na Francosko in je hotel v Marseillu nadaljevati svoje nesramnosti. Toda tu so ga zaprli. Agape je vse tajil ter je trdil, da je vse le volilni manevar Waldeck-Rousseausa, ki je proti kongregacijam. Vkljub temu je bil Agape Nastorg obsojen na dve leti ječe.

— **V pijanosti si je prerezal žile** v nedeljo 31letni delavec Vojtěch Černý na Kralj. Vinogradih, ko je prišel domov. Žena ga je sprejela premalo rahlo in to ga je raztogotilo, da je vdaril s pestjo po krožniku, istega je zdrobil, sam se pa je jako nevarno ranil.

— **Jubilej kokoši.** »Seener Beobachter« poroča iz Gaudertheima, da je kokoš ondotnega šolskega sluga tekem 6 let znesla 1000 jajec. Šolski sluga je razobesil zastavo, priredil jajčno pojedino ter navdušeno napil svoji pridni kokoši.

Društva.

— **Deželnega pomočnega društva rdečega križa za Kranjsko v Ljubljani** redni občni zbor bo dne 22. marca 1902 ob 6. uri zvečer v knjižnici c. kr. deželne vlade, (II. nadstropje) Bleiweisova cesta.

— **Društvo »Mestna godba« v Rudolfovem** ima v sredo 26. t. m. ob 7. uri zvečer v prostorih »Glasbene Matice« v Novem mestu svoj letni občni zbor. Dnevni red obsega: poročilo odbora in računskih preglednikov, volitev predsednika in odstopivših odbornikov ter eventualne predloge. Ako bi zbor ob določen uri ne bil sklepčen, vrši se ob 7½ uri zvečer istega dne ob vsakem številu članov z istim dnevnim redom.

— **Ženske in moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Celju** redni skupni občni zbor boče dne 22. marca 1902 v gostilni »Narodnega doma« v Celju. Gotovo mora vsakega zavednega celjskega narodnjaka zanimati poročilo o marljivem delovanju obeh podružnic. Zaradi tega pričakujemo mnogobrojnega obiska. Pri zborovanju pretresovalo se bo več predlogov glede velike narodne veselice, katero nameravate podružnici skupno prirediti v prid družbe. — Ženska in moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda marljivo delujeta. Dne 18. marca 1902 odposlala je zopet blagajničarka ženske podružnice gospa dr. Karlovškova svoto po 300 K. — Dne 4. marca in 8. marca 1902 pa gosp. Janko Vavken, blagajnik moške podružnice svoto po 202 K 87 vin. V zadnjih treh letih, odkar se je ženska podružnica zopet oživela, poslala je ta poslednja do danes vsega vkup glavni družbi v Ljubljani 1301 K 22 v., moška podružnica pa v istem času 681 K 89 v. To so velike svote, ako pomislimo, da nikjer ni večjega narodnega davka kakor v Celju. Živele torej celjske narodnjakinje! Živeli požrtvovalni prijatelji družbe.

— **Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Konjicah** ima svoj občni zbor dne 23. marca t. l. ob 3. uri popoldne v čitalniških prostorih. Istotam se priredi v prid te družbe koncert v soboto, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer.

Književnost.

— **»Zvonček«.** Velikonočna številka tega našega krasnega mladinskega lista izide izjemoma že začetkom velikega tedna, da jo bodo imeli »Zvončkovi« naročniki še pred prazniki in za praznike v rokah. Za to številko je izročil akademični slikar g. Ivan Vavpotič dvanajst krasnih slik, ki bodo natisnjene večinoma v barvah ter deloma ilustrirale spise, deloma govorile same zase. Pesmi in povesti, priobčene v tej številki, so spisali priznani naši pisatelji, tako da smemo trditi: Enake publikacije še ni bilo doslej na našem književnem polju! Da bo mogoče tudi nenarodnikom omiliti si to »Zvončkovo« številko, ki vstvarja zase celoto, je dalo upravnništvo natisniti nekaj več izvodov, ki jih prodaja po 1 K. Naročila prejema g. L. Jelenec, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7.

Telefonska in brzojavna poročila.

Sežana 20. marca. Na Krasu je izvoljen deželnim poslancem dr. Treo s 43 proti 15 glasom.

Dunaj 20. marca. Poslanska zbornica nadaljuje danes razpravo o srednjem šolstvu. O celjski gimnaziji je govoril Žičkar. Oglašen je tudi dr. Tavčar in pride najbrž tudi še danes do besede.

Dunaj 20. marca. Nemški klerikalci so sklenili glasovati za Stürgkhovo resolucijo zastran Celja, a predlagati dostavek, naj se celjski razredi premeste v Maribor, kjer naj se napravi višja gimnazija, a vse naj se zgodi le potom porazumljenja med Slovenci in Nemci. Kaj stori stranka, če dostavek glede porazumljenja ne bo sprejet, se še ne ve.

Dunaj 20. marca. Posl. Breiter je danes potom interpelacije z ozirom na iztiranje slovenskih dijakov iz Pruske predlagal, naj se iztirajo vsi dijaki iz Nemčije, ki študirajo na avstrijskih šolah. Podpirali so to interpelacijo poslanci vseh slovanskih strank. Breiter je hotel podati nujni predlog, pa ni dobil potrebnih podpisov.

Dunaj 20. marca. Gosposka zbornica je danes razpravljala o bosanskih železnica in izjemnem stanju v Trstu.

Berolin 20. marca. 40 ruskih in poljskih tehnikov je bilo iztiranih, večinoma taci, ki so imeli zdaj skušnje narediti.

Darila.

Odbor „Dijaške kuhinje v Kranju“ je prejel od 7. dec. 1901 do 15. marca 1902 sledeče darove: dr. Jos. Lukana daroval „na komisiji“ 3 K, neimenovan Gorenjec na Dolenjskem 10 K, major Jos. Milavec, Lubacow (po upr. Slov. Nar. dne 18. dec. 1901) 1 K 95 vin., županstvo Breznica 20 K, gospa Ljudmila Dolenz kot odkupnino od noveletnih voščil 10 K, F. in M. na Gašpetu 2 K, Iv. Batagelj, postajenačelnik v Kranju 5 K, prof. Jos. Kozelj, za januarij 10 K, A. Z. 2 K, državni in dež. poslanec Jos. Pogačnik 20 K, od pikeja 20 vin., Pet. Majdič, pos. valjič, mina v Jaršah, mesto venca na krsto g. Jos. Kušarja v Ljubljani 20 K, po upravnistvu „Gorenjca“ vesela družba „pri Geigerici“ za Bertelovo jehovino in za 2 črna 10 K (darovali gg. Jan. Molj, Jož. Novak, A. Molj, M. Globočnik, F. Globočnik, J. Jenko, F. Strupi, J. Zabret, F. Kopic, B. Globočnik), g. Tončka in Fr. Pršina iz Senčurja kot odkupilo noveletnih voščil 5 K, šenčurški Bohinjec kot noveletno darilo 10 K, po g. učitelju Vil. Rusu daruje 10 K, čitalniški pevski zbor „kot polovico vsota, dane od g. Edm. Kocbeka ob priliki podoknice, pete njegovi godni nevesti“, prof. Jos. Kozelj za februarij 11 K, mesto venca rajnemu g. Val. Sušniku, bivšemu županu i. t. d. gospodje v Skofljoki 51 K 60 vin. (darovali 5 K: Al. Krenner, tovarnar; po 4 K: notar N. Lenček in trgovec L. Lavrič; po 2 K: mestni župnik Fel. Zavodnik in trgovec Mat. Žigon; po 1 K: sodni svet. Fr. Mikuš, sodn. adj. T. Bežek, mestna kaplana J. Petrič in Ign. Zaplotnik, zdravnik dr. K. Zakrajšek, davčni kontr. Kar. Semmer, davčna adj. Henr. Kette in Art. Sedlak, učitelja Sl. Flis in Bog. Krenner ter umir. uč. Iv. Zettel, kancelista Fr. Magdič in Leop. Primožič ter kanc. v p. Mat. Logar, lekarnar Erv. Burdych, posestniki: Gašpar Carman, Jos. Guzelj, Ant. Homar in posestnica Mar. Maček, trgovci: Jos. Deisinger, Fr. Kašman, J. N. Kocelj, Iv. Košir, Val. Košir, Andr. Leskovec, Andr. Oblak in Konr. Pecher, mesarja Ant. in Jan. Hafner, klobučar Iv. Debelak, urar Fr. Benedičič, mizar Jur. Grohar, usnar Jan. Jesenko, gostilničar Jan. Hafner; 60 vin. posestnik Fr. Sušnik), cigana na čitalnični maskaradi nabrala 31 K 78 vin. in dopolnilo k temu g. C. Pirč 22 vin., g. Al. Roblek, župan v Radovljici 20 K, občina Smlednik po županu Burgarju 30 K, g. Kokalj 74 vin., g. Ant. Zorman iz Praprotnice Police 2 K 50 vin., g. Elza Mataj iz Stražišča 172 kg. krompirja in 43 kg. fižola (13 K 60 vin.), neimenovan 40 K, županstvo Spitalič 10 K, (Konec prih.)

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 85.

Dr. pr. 1194.

Zadnja operna predstava.

V petek, dne 21. marca 1902.

Gostovanje g. baritonista hrv. opere v Zagrebu Bogdana pl. Vulakovića.

Viljem Tell.

Velika romantična opera v treh dejanjih. Spisala Hip. Bis in Jouy. Godbo zložil Gioacchino Rossini. Poslovenil Fr. Valenčič. Režiser C. Vašiček. Karpelnik Bog. Tomáš.

Blagajnice se odpre ob 7. uri. — Zadelek ob 1/3. uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnji predstavi bodeta v nedeljo, 23. marca. Popoludne „Učenjak“. Zvečer „Rdeči talar“.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806-2 m. Srednji zračni tlak 786-0 mm.

Marca	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
18.	9. zvečer	738.2	5.3	sl. jug	del. oblak.	0.0 mm.
19.	7. zjutraj	738.6	0.0	brezvetr.	jasno	0.0 mm.
	2. popol.	736.4	15.9	brezvetr.	jasno	0.0 mm.
	9. zvečer	736.2	6.5	sl. jug	jasno	0.0 mm.
20.	7. zjutraj	735.6	0.8	sl. svzhod	jasno	0.0 mm.
	2. popol.	738.7	15.7	sl. jzhod	jasno	0.0 mm.

Srednja temperatura torka in srede 5.3° in 7.5°, normale: 4.0° in 4.2°.

Dunajska borza

dne 20. marca 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.63
Skupni državni dolg v srebru	101.35
Avstrijska zlata renta	120.85
Avstrijska krona renta 4%	99.25
Ogrska zlata renta 4%	119.90
Ogrska krona renta 4%	97.55
Avstro-ogrski bančne delnice	1628.—
Kreditne delnice	695.25
London vista	240.05
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.32 1/2
20 mark	23.46
20 frankov	19.11
Italijanski bankovci	93.45
C. kr. cekini	11.33

Tužnim srcem javljava, da je najin iskreno ljubljani sinček

Slavček

po kratki in mučni bolezni, danes ob 5. uri popoldne, se preselil v boljše življenje.

Pogreb boče v petek, dne 21. t. m., ob 3. uri popoldne.

Mengiš, dne 19. marca 1902.

Fran Kos

c. kr. žandarmerijski stražmojster oče.

Marija Kos roj. Kašman mati. (668)

Proda se, oziroma dá se v najem pod ugodnimi pogoji

enonadstropna hiša

v Bohinjski Bistrici št. 57 z k isti pripadajočim vrtom. Hiša stoji blizu predora v Boh. Bistrici, torej na za vsako podjetje prikladnem kraju.

Ponudbe pod „Boh. železnica št. 111“ na upravništvo „Slov. Naroda“. (616—4)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marjine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Koperje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijuih varov, Plzna, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejevice, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Koperja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Naznanilo.

Podpisani Anton Zarnik, posestnik in trgovec v Krtni, naznanjam s tem, da nisem plačnik za dolgove svojega sina Josipa Zarnika, ki obiskuje Mahrovo trgovsko šolo.

V Ljubljani, dne 20. sušca 1902.

Anton Zarnik.

(669)

Premier-kolesa 1902

Najstarejša, najbolj izpričana znamka. Ceniki gratis. Velezanimiva in fina oprema. Ceniki franko. Premier-Werke, Eger (Češko).

Govori, poje in se smeje v vseh jezikih.

Grammophon

je najboljši svetovni govorilni aparat. Sliši se na 300 m daleč. Cena 25, 40, 60, 125 gl.

Grammophon-Automat 650-2

v katerega se vrže 10 vin., je najboljši vir dohodkov za gostilne. Cena 120 in 130 gl. Jako lepo se čuje v daljavo, zlasti na prostem. Plošče iz trdega gumijsa v veliki izbiri, tudi slovenske, ima zmirom v zalogi

Rudolf Weber, urar Ljubljana, Stari trg 16.

Novo kolo

izvrstno tovarniško delo proda se po jako nizki ceni. (661—2) Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Dva trgovska učenca

poštenih starišev, z dobrimi šolskimi spričevali, se sprejmeta v dobre trgovske hiše, eden v Ljubljani, drugi na deželi.

Ponudbe sprejme upravništvo „Slov. Naroda“. (415—28)

Za vodstvo filijalke

neke trgovine z manufakturnim in mešanim blagom na Kranjskem se sprejme (657—2)

komij ali prodajalka

ki bi mogel položiti varščino. — Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda“ pod „Filijala 36“.

Zidana, z opeko krita

nova hiša z gostilno

v št. Rupertu na Dolenjskem poleg farne cerkve se prodaja.

Več pove lastnica Jožefa Gregorčič v št. Rupertu. (663—2)

Komptoirist

kristjan, ne čez 30 let star, nemškega, slovenskega in hrvatskega jezika zmožen, samec, popolnoma prost vojaške službe, sprejme se dne 15. aprila. Lastnoročno pisane ponudbe v zgoraj navedenih jezikih poleg referenc naj se pošljejo na (644—3)

Karesch & Stotzky, Bremen.

Občinski tajnik

ki je ob enem tajnik slovenske posojilnice v Smihelu pri Pliberku, se takoj sprejme.

Prosilci morajo biti slovenske narodnosti, zmožni slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Uraduje se slovensko. Plače je 720 kron od občine, 240 kron od posojilnice in gotovega postranskega zaslužka čez 100 kron, skupaj 1060 kron na leto.

Prošnje naj se pošiljajo na

županstvo Bistrica pri Pliberku na Koroškem.

(667—1)

J. Rudolf, župan.

Na prodaj

je hiša s proste roke, pripravna za vsako obrt, v prijaznem okraju v Predtrgu pri Radovljici na Gorenjskem. (653—2) Ime pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Mejnarodna panorama.

V poslopju meščanske bolnice.

Vstop s sadnega trga. Pogačarjev trg. Ljubljanska umetniška razstava I. vrste.

Fotoplastično potovanje po celem svetu v polni istini.

Razstavljeno samo do sobote 22. marca:

Šesto zanimivo potovanje po Angleškem.

Noben drug umetniški zavod na svetu nima toliko priznanj in častilnih odlikovanj. Na milijone ljudi, ki se za to zanimajo, pomnože vsako leto svoje znanosti v teh potovalnih slikarskih zavodih, zato bi imela biti zastopana enaka panorama v vsakem mestu.

Drage volje se dajejo pojasnila vsakomur, kako se ustanovi filijala.

Vstopnina za odrasle 40 h, za otroke, dijake in vojake do navedenika 20 h. Vstopnice v abonentmentu za 6 obiskov: za odrasle 2 K, za otroke, dijake in vojake do navedenika 1 K.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer. (666)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.